

פי סוסו של מינכאוון, רק כדי למלא את המחסור המתמיד שיוצרת ההיפלטות המתמדת מאחוריו.

כבר הסברנו, שהצעדים הראשוניים חייבים ויכולים להיות טכניים בלבד. השיטה הכללית — שגם אותה הסברנו בכמה הזדמנויות — היא לגרום לחץ מלמעלה למטה, על-ידי מילוי החללים הריקים בדרגים הגבוהים ואף יצירת "סתימה" מסוימת בהם. באופן זה יבוטל הכוח השואב כלפי מעלה את הקצונה הזוטררה וגורם לתופעות שכבר אינן המורות אלא מגוחכות, של סמג'דים או קציני אג"מ חטיבתיים. אשר אך בקושי יבש חלבם (המיקצועי) על שיפתותיהם.

ראשית לכה, יש להנחית את הגרון הגדול והכבד על תיקני כל הגופים שאינם "יחידות"; כדומה, על כל המפקדות, שהן כולן ספוגי, ענק הצמאית-תמיד לקצינים — ובדרך-כלל, לקצינים מזכיתם. מפני שיטת ההתקדמות הנור, כחית בצה"ל — אשר בשלב ראשוני זה מתי קבצת בנתון — יש להתמקד דווקא במיפקדות המוכצעות הגבוהות, ובגופים השונים הנסי פחים אליהן.

הקזת קצינים מן המיפקדות הללו תועיל מאד, כידוע, גם להן גופן, משום שהן כולן מנופחות ומסורי בלות מדי. אם, לדוגמה, היחס בין בעלי דרגות מייג'ור-גנרל וסא"ל בתוך אוגדה (אמריקאית), הוא בסביבות 25:1, הרי היחס המקביל בתוך כלל הצבא האמריקאי נע בסביבות 6:1. את מרבית ההבדל העצום הזה גורמים המוני הסא"לים שאינם בעוצבות הלוחמות, אלא "דחור סים", יחסית, פי כמה וכמה, בעיקר במיפקדות. איני ערב לכך שהמיספרים בצה"ל זהים, אבל היחס העקרוני בוודאי דומה.

כמו בכל אינפלציה, גם זו היוצרת את הוואקום השואב במקרה שלנו נוצרת על-ידי חלק שולי בלבד — ובגודלו של צה"ל, נראה כי די בקיצוץ ובהזרמה-מתדש של עשרות לארבות של סרנים, רס"נים וסא"לים — מעט יותר מן הראשונים; פחות, מן האחרונים — כדי לבלום את התאוצה, האפקט יהיה, כמובן, כפול: "היעלי מות" חלק מתקני הקצינים בדרגות אלו מכאן, וסתימת תקני סרני-סא"ל ריקים אחרים — מכאן.

לאמיתו של דבר נראה כי אפילו די יהיה, אם רק יבוטלו התוספות ה"הכרחיות" שכימעט כל מפקדה דרשה — וקיבלה — בעיקבות "ליקחי" יום-הכיפורים.

יש גם מיפקדות של מות שהן מיותרות לחלוטין — ומשום כך, כהכרה, מוזקות. אחת היא מיפקדת "היד השישית" שאין כמותו בעודם — מפני שאין בו כל צורך ואי-אפשר שיהיה (עוד נשוב אליו). שנייה, וחשובה יותר לצרכי, היא "מיפקדת גיוסות השיריון". כבר מזמן — מזה 10 שנים, לפחות — סיימה זו את חיה המועילה, ומאז נראה עיסוקה העני קרי ביצירת בעיות, כדי שתפתרן, או באזורי רופציה מדאכותית של סמכויות ומשימות, כדי להצדיק את קיומה (עיסוקה הראשי השלישי,

אירגון "יום הגיוס" התרוקן מחשיבותו מאז החל הציבור מואם ב"ימים" ראוותניים).

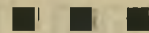
ביטול מיפקדה זו כולה, תוך "ניכוי" חלק ממנה לשם איוש מיפקדת "קציני טנקים ראשי" שצריכה לבוא תחתיה וכן עוד אי-אלה גופים שימלאו תפקידים המוטלים כעת עליה יפנה קצינים רבים, בעיקר קרביים, לתפקידים מועילים יותר.

דבר שני, יש לבטל את ה"הצמדה" בין התפקידים השונים בצבא; ועל כל פנים להחילה באופן מבוקר ובמידה מוערית. אולי הדבר אינו ידוע, אבל בצה"ל שורר ה"דירוג" ממש כמו בשרות הציבורי האזרחי. לפני זמן שמענו כי דרגתם התיקנית של קציני-מטה ראשיים מסוימים בסיקורים המרחיבים הועלתה מסא"ל לאל"מ (שאלה היא, מדוע בכלל מיהרו לבצע העלאה זו דווקא כעת שטימטום ה"שלכת" של האריכיופורים כבר ליבה את אש אינפלציית-הדרגות ללא-גשוא; והרי

רומד פטיון לשיא הקאריירה — בגיל 60

גם קודם נחשב המעבר מתפקיד-מטה סא"ל במיפקדות נמוכות יותר, לתפקיד מקביל בסיקוד, לקידום משמעותי וברור. הושבני שלא אסתכן מדי בהנחה שכמו כרגיל, לא נבע הדבר מתוך מדיניות כללית שקולה ומחושבת, אלא נראה שאחד האלופים רצה להעלות בדרגה כמה בחורים טובים — וממנו ראו וגם עשו השאר).

עניינינו, הדבר החשוב הוא, שבגלל עקרון ה"הצמדה" יוצרת העלאה במקום אחד, מהומה-ירבתי בכל המערכת; וכששוככת הסערה, נמצא צה"ל, "מבורך" בפירמידת-תפקידים שנדחפה כלפי מעלה, וגם נתהוו בה תקנים נוספים שהם עכשיו ריקים ומצפים לאיוש.

בעלי תפקידים מקבילים, במיפקדות מיבצעיות או מיקר צועיות (הממונות על הפיקוד, כלומר, במטכ"ל קציני-חיל ראשיים וכו') חייבים בשמירת "פער-דרגות" ואם היו קודם אל"מים, הרי הכרת הדבר שיעלו לדרגת תא"ל. כמותם גם קצינים במיפקדות אחרות, שנחשבים "מקביר

לים" לקצינים המקודמים בפקודים. גזירה היא, שגם הם ייגררו וייעשו, בעל-כורחם, אל"מים.

בכך רק מתחילה החגיגה האמיתית, כי כל הכפופים הישירים לכל אלה שעלו בדרגתם-התיקנית צריך שיישמר עבורם הסער הקודם — וגם הם יועלו בדרגה, לאלה האחרונים יש כפופים משלהם — ואין להעלות על הדעת שקופחו, ושלא ייסחבו אף הם מעלה, בשלב זה כבר מדובר בקצינים הזוטרים שבמיפקדה; וכאשר אלה עולים בדרגה, כבר אין בה משהו מתחתיהם, שיעלה אל הדרגות שפוננו. כך נוצרת ריקנות — ולפתע, לא זו בלבד שצה"ל "הרוויח" אי-אלה תא"לים ואל"מים לא-מתוכננים (נוסף למתוכננים — ויותר מהם), אלא שהתרוקנו תפקידים "היוניים" — כי כל תפקיד במיפקדה הוא תמיד "היוני".

והנה, מדרך הטבע הצבאי — הוצה"ל בפרט — היא, שהיחס בין ממונה לדרג הכפוף איננו 1:1, אלא לפחות 2:1 (וכבר למדנו מפארקיסונן, שמידת השיבוך עולה כמיספר כפופיך הישירים). לכן, אם לקציני-המטה, בהיותו סא"ל, היו שני עוזרים, או סגנים, בדרגת רס"ן ותחת כל אחד מהללו שני סרנים, הרי העלאתו של "הראש" לדרגת אל"מ תגרם מיד, שמתחתיו יימצאו 2 סא"לים, 4 רס"נים ו-8 סרנים. בשלב זה, לרוב, נאחזות הרשויות האחריות במטכ"ל בהלה ו"לוהצות" — בעדינות רבה — לצמצם משהו את ההשתוללות, או מגיעים ל"פשרה", והגידול המוחלט איננו 100%, אלא, נאמר 50% או 30% "בילבד".

כל זאת, כמובן, בלא שנוסף לצה"ל אפילו חייל או רובה אחד ויחיד, להתנפחות הגדולה אירעה כולה במיט קדוה. כמות האנשים והאמצעים נשארה בדיוק כפי שהיתה קודם.

לצערי, עניי להדגיש כי דברי אלה מתארים רק את חוד קצהו של הקרחון, ותקצר היריעה כאן מכל מה שעוד יש לומר בעניין. אך לא בקשתי אלא להראות ולהדגים, שהמחסור בקציני-קבע איננו רק עניין של השקפה, אלא ישאפירו מה שמוצג על-ידי צה"ל כמחסור, הוא מוצר של מדיניות-קידום כושלת, המבוססת על פוזחן חסר פשר — או הפכר — לאינדי הרוי טציה המופרזת וההצערה ככלי-מחיר.

בגללן, הכנים צה"ל ומכנים את עצמו, במרידיו, לתוך סחרת מידרדרת של "קידום". צה"ל נהפך כך חבית ללא-תחתית, הבולעת קצינים בכל כמות, אבל תמיד ריהתי ריקה-למחצה; ותוך כדי הרצת הסחרת, גם גורם לצה"ל לירידה מתמדת ברמתה המקצועית של הקצונה ובאיכותם המעשית של המפקדים בכל הדרגות.

בנסיבות אלו תיראה מידה לא מבוססת של אי-התחשבות, ואפילו חוצפה, בתביעותיו של צה"ל מן הממשל ומן הציבור, להעדרה ולסיוע ב"מילוי השורות" של קצונת-הקבע. זוהי הדרך הקלה, שאת צה"ל לא תושיע וחלק גדול מדי מן ההשקעות בה יורד לטימיון. בימים קשים ולחוצים אלה, מותר וגם צריך שנכבד קצת את אוכפנו ואת ביקורתנו על צה"ל, כי בניין כוח צבאי, כמו המילחמה, הם דבר רציני מכדי להשאירם בידי הגנרלים לבדם.

(מאמר החמשך בנושא זה יעסוק בהערכת הקצינים הנחוגה בצה"ל לצורך קידומם).

Advertisement for 'צפרניים מקסימות' (Maximum Nails) featuring an illustration of hands with manicured nails. Text includes: 'BEAUTY NAIL צפרניים בנויות בשיטה אמריקאית מהפכנית. החומר היחיד שאינו מזיק לצפרניים.' and contact information: 'תל-אביב — רח' שרת 33 טל. 456762 רמת-גן — שד' הילד 20 טל. 728602 ראשון לציון — רח' רוטשילד 64 טל. 949221'.